

Tervolan Vitsakankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava ja ympäristövaikutusten arviointimenettely

Projekti 317266

Yleisötilaisuuden muistio

Aika	15.11.2022 klo 18:00 – 20:32	
Paikka	Tervolan kunnantalon valtuustosal	
Osallistujat	Janne Tolppanen	Myrsky Energia Oy
	Marko Salmi	Myrsky Energia Oy
	Satu Lyyra	WSP Finland Oy
	Minja Viksten	WSP Finland Oy
	Tarja Ojala	WSP Finland Oy
	Riikka Söyrinki	WSP Finland Oy
	Anni Reinikainen	Arkkitehtuuritoimisto B&M Oy
	Tuomas Seppänen	Arkkitehtuuritoimisto B&M Oy
	Hannu Raasakka	Lapin ELY-keskus

1. Tilaisuuden avaus (Mika Simoska, Tervolan kunta)

Tervolan kunnanjohtaja Mika Simoska avasi tilaisuuden. Simoska kertoi, että tuulivoimarakentaminen ja kaavahankkeet ovat vahvasti lisääntyneet Tervolan alueella. Kunta on reagoinut asiaan alkamalla laatimaan tuulivoimaohjelmaa, joka valmistuu vuoden lopulla. Lapinliitto on tehnyt tulivoimaselvityksen, jonka yleisötilaisuus on huomenna 16.11.2022. Lapinliiton selvityksessä on selvitetty koko maakunnan osalta tuulivoiman potentiaaliset kohteet ja tilaisuutta voi seurata etänä. Simoska lisäsi, että valtuusto päättää kaavahankkeista. Ensin tutkitaan, jonka jälkeen päätetään, tullaanko aluetta hyödyntämään tuulivoimakäyttöön. Simoska kannusti esittämään mieltä askarruttavia kysymyksiä hankkeesta.

2. YVA-menettely lyhyesti (Hannu Raasakka, Lapin ELY-keskus)

Hannu Raasakka toimii ylitarkastajana Lapin ELY-keskuksen maankäyttö ja ympäristövaikutukset yksikössä. Raasakka toimii Vitsakankaan tuulivoimahankkeen YVA-menettelyn yhteysviranomaisena.

Raasakka kävi läpi YVA-menettelyn yleisiä asioita. YVA:ssa vaikutukset arvioidaan suunnittelun yhteydessä ennen päätöksentekoa. Kaikki hankkeesta ELY:lle jätetyt mielipiteet annetaan tiedoksi myös hankkeesta vastaavalle. Mielipiteet ja lausunnot tulee toimittaa kirjallisena 25.11.2022 mennessä yhteysviranomaiselle.

3. Hankkeen tausta (Janne Tolppanen, Myrsky Energia Oy)

Janne Tolppanen esitteli Myrsky Energia Oy:n sekä Tervolan Vitsakankaan tuulivoimahankkeen. Myrskyllä on toimistot kolmella paikkakunnalla ja tällä hetkellä noin 30 työntekijää. Yritys on perustettu 2020. Kaavoitukseen edenneitä hankkeita on 14 ja yhteensä käynnissä on noin 36 tuulivoimahanketta.

Tolppanen esitteli hankkeen yleiskuvauksen, hankealueen sijainnin ja koon.

Tolppanen kävi läpi sähkökytkennän ja sähkönsiirron vaihtoehdot. Neuvottelut Fingridin kanssa ovat käynnissä Taivalkosken sähköaseman liittymän suhteen. Hankealueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelein. Vitsakankaan tuulivoimahankkeen sähkönsiirto toteutetaan yhteistyössä Tervolan Energia ja Vesi Oy:n kanssa. Riippumatta Vitsakankaan suunnitellun tuulivoimahankkeen toteutumisesta, alueella on tarve rakentaa lähitulevaisuudessa uusi 110 kV voimalinja Tervolan Energia ja Vesi Oy:n toimesta. Myös sähkönsiirron vaikutukset arvioidaan kuitenkin ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä.

4. Osayleiskaava (Anni Reinikainen, Arkkitehtuuritoimisto B&M Oy)

Anni Reinikainen arkkitehtuuritoimisto B&M Oy:stä toimii osayleiskaavan kaavoituskonsulttina. Reinikainen esitteli käynnissä olevan tuulivoimaosayleiskaavaprosessin. Tuulivoimapuiston rakentaminen edellyttää osayleiskaavaa. Kaavoitus tehdään YVA-menettelyn kanssa rinnakkain. Reinikainen kävi läpi valtakunnallisia alueidenkäytöntavoitteita ja alueen Länsi-Lapin maakuntakaavaa sekä kaavoituksen tavoiteaikataulun.

Kaavoitusosion päätteeksi esitettiin kysymys miksi hankealue on niin suuri. Tolppanen Myrsky Energialta vastasi, että voimalat tarvitsevat riittävän etäisyyden toisistaan, jotta ne eivät vaikuta toistensa toimintaan.

5. Hankkeen esittely ja arvioitavat vaikutukset (Satu Lyyra, WSP Finland Oy)

Satu Lyyra WSP Finland Oy:ltä toimii projektipäällikkönä ympäristövaikutusten arvioinnin osalta. Lyyra esitteli vielä hankealueen sijainnin sekä YVA-menettelyssä tarkasteltavat vaihtoehdot.

Lyyra kävi läpi tuulivoimaloiden teknisiä tietoja, myllyjen korkeuden ja johtokäytävän vaatiman tilan.

Lyyra kävi läpi YVAssa tehtävät selvitykset ja mitä selvityksiä on jo tehty tai käynnissä sekä vakituisen ja vapaa-ajan kiinteistöjen etäisyydet alustaviin tuulivoimalapaikkoihin.

Lyyra kävi läpi lyhyesti mistä tuulivoimaloiden melu- ja välkevaikutukset aiheutuvat sekä alustavan Myrsky Energian tekemän alustavan melumallinnuksen. Melumallinnuksessa huomioidaan maanpinnan muodot, mutta ei puuston vaimentavaa vaikutusta.

Yleisöstä kysyttiin, miten tuulivoimaloiden infraäänit otetaan huomioon. Tolppanen Myrsky Energialta vastasi, että infraääni on ääntä, mitä ihmiskorva ei pysty kuulemaan. Infraäänistä on toteutettu valtionrahoitteinen tutkimus, jossa selvitettiin niiden vaikutuksia. Selvityksen mukaan infraäänitasot ovat tuulivoimaloiden läheisyydessä kohonneita, mutta ihmiset eivät pysty tunnistamaan niitä eikä selvityksen mukaan ihmiskeho reagoi infraääniin.

Hankealueelle tulevien teiden osalta kysyttiin millaisia penkkoja ja teitä alueelle rakennetaan. Tolppanen Myrsky Energialta vastasi, että hankkeessa ollaan vasta aivan alkuvaiheessa. Tiestä joudutaan vahvistamaan, mutta tiesuunnitelma tehdään vasta myöhemässä vaiheessa.

Yleisöstä kommentoitiin hankealueelle tulevaa tiestä. Tolppanen Myrsky Energialta vastasi, että kaikista teistä tehdään myös sopimukset maanomistajien kanssa, mutta tiesuunnitelmia ei vielä ole tehty.

Lyyra WSP:ltä kävi läpi maisemaselvityksiä, porovaikutusten arviointia sekä lyhyesti lintukartoitusten tietoja.

Mustakurkku-uikun osalta kysyttiin miksi se on uhanalainen. Mustakurkku uikku on erittäin uhanalainen koko Suomen alueella. Lyyra WSP:ltä vastasi, että uhanalaisuus voidaan määrittellä myös alueellisuuden mukaan.

Lyyra kävi läpi alueen kasvillisuus- ja eläimistöselvityksiä.

Yleisöstä kommentoitiin, että hankealueella on ollut lapinpöllö ja tiedusteltiin onko sitä linnustoseselvitysten yhteydessä tavattu hankealueella. Tarja Ojala WSP:ltä kommentoi, että tiedot pöllöistä voi antaa Satu Lyyrälle ja ne voidaan huomioida pöllöselvityksessä, joka toteutetaan helmi-maaliskuussa.

Yleisöstä kommentoitiin, että alue on suosittua metsästysaluetta. Lyyra WSP:ltä vastasi, että tällaisista asioista kannattaa jättää kommentteja ELY:lle.

Yleisöstä kommentoitiin, että hankealueella esiintyy useita eri metsäkanalintuja ja ne voivat törmätä tuulivoimaloihin ja, että tuulivoimalat voivat karkottaa alueelta pesimälinnustoa. Kysyjä viittasi FCG:n aiheesta tekemään tutkimukseen.

Tolppanen Myrsky Energialta kommentoi, että jonkun verran metsäkanalinnut törmäävät tuulivoimaloihin, mutta vähäisessä määrin.

Yleisöstä kommentoitiin, että kurkien muuttoreitit menevät Tervolan läpi. Lyyra WSP:ltä vastasi, että alueella on tehty kurkiselvitys, joka tullaan huomioimaan vaikutusten arvioinnissa.

Lyyra WSP:ltä esitteli alueen muinaisjäännöskohteet. Muinaisjäännökset huomioidaan voimaloiden sijoittelussa. Tolppanen Myrsky Energialta täsmensi, että alustavat voimalapaikat on sijoiteltu ennen selvityksiä ja selvitykset tullaan huomioimaan voimaloiden sijoittelussa.

6. Keskustelu (Kaikki osallistujat)

Visualisoinnista tiedusteltiin yleisöstä. Tolppanen Myrsky Energialta vastasi, että visualisoinnissa ei huomioida yksittäisen tontin näkymää vaan valitaan tietyt paikat, joille voimalat näkyvät. Tolppanen Myrsky Energialta kommentoi, että visualisoinnin osalta voidaan ottaa toiveita vastaan, mutta sovitteita tehdään rajallinen määrä, joten kaikkia toiveita ei ole mahdollista toteuttaa. Lisäksi Tolppanen esitteli suunnitellut pisteet, joista valokuvasovitteet tehdään.

Tolppanen Myrsky Energialta kävi läpi Myrskyn tekemiä valokuvasovitteita. Yleisöstä esitettiin toive valokuvasovitteiden paikasta. Tolppanen totesi, että toivotun kohteen karttapisteen voi lähettää hänelle sähköpostitse.

Yleisöstä tiedusteltiin maanvuokrasopimuksista. Tolppanen vastasi, että rakentamista ei voida tehdä kiinteistölle, jonka kanssa ei ole tehty sopimusta.

Yleisöstä kysyttiin kuinka paljon kaavoitus maksaa kunnalle. Tolppanen Myrsky Energialta vastasi, että Myrsky maksaa kaavoituksen kulut.

Sähkönsiirtoreitin johtoaukeaman kokoa tiedusteltiin yleisöstä. Lyyra WSP:ltä näytti johtoaukean kuvan, jossa esitetään kuinka paljon sähkönsiirtoreitin molemmin puolin tulee jättää tilaa.

Yleisöstä kommentoitiin, että häneen ei ole otettu yhteyttä maankäytön osalta. Tolppanen sanoi, että Tenve ottaa yhteyttä maanomistajiin sitten, kun on selvitetty, kumpi sähkönsiirtoreitti valitaan ja sähkönsiirtolinjan sijainti on tarkemmin tiedossa.

Yleisöstä tiedusteltiin voimaloiden tehosta. Tolppanen Myrsky Energialta vastasi, että teho voi hypoteettisesti vaikuttaa äänen kovuuteen, mutta ei suoraan korreloi sen kanssa. Voimaloiden teho määritellään myöhemmässä vaiheessa.

Yleisöstä esitettiin kysymys, kuinka paljon 8 megawatin voimala maksaa. Tolppanen Myrsky Energialta vastasi, että karkeasti arvioiden kustannukset ovat 1,3 miljoonaa euroa per megawatti.

Teams-keskustelun kautta tiedusteltiin maastotyöpäivien määrää. Lyyra WSP:ltä kertoi maastotyöpäivien määrän riippuvan selvityksistä, esim. muuttolintuselvityksiin käytetään syksyllä vähintään 10 päivää ja keväällä vähintään 10 päivää, mutta kesän aikana pesimälintuselvityksiin on käytetty enemmän päiviä. Pöllö- ja metsäkanalintuselvityksiin käytetään 3-5 päivää. Lisäksi tehdään muita linnustوسelvityksiä. Lepakkoselvityksiä tehtiin kolmena kertana kevään ja kesän aikana passiivi- ja aktiividetektorien avulla. Selvityksiä tehtiin jalakaisin ja autolla ja tarkoituksena kartoittaa koko alue. Luontoselvityksissä keskityttiin lajin kannalta merkittäviin elinympäristöihin. Keväällä tehtiin viitasammakkoselvitys.

Ojala WSP:ltä totesi, että selvitykset tehdään lainsäädännön edellyttämällä tavalla eli keskitytään uhanalaisiin ja huomioitaviin lajeihin. Ojala kannusti jättämään tietoja metsästykseseen ja virkistyskäyttöön liittyen.

Yleisöstä kommentoitiin, että Myrskyn toiminta voisi olla avoimempaa ja että muillekin kuin myllypaikkojen maanomistajille maksettaisiin korvauksia. Marko Myrsky Energialta vastasi, että hankealueen sisällä oleviin kaikkiin maanomistajiin otetaan yhteyttä ja käytössä on tuotantopohjainen sopimus ja erillinen sopimus niille maanomistajille, joiden maalla on voimapaikka.

Teiden osalta kysyttiin korvauksesta. Tolppanen Myrsky Energialta vastasi, että asiaa käsitellään myöhemmässä vaiheessa.

Yleisöstä kysyttiin, että voidaanko käyttää suuremman megawatin voimalaa kuin mitä vaikutusten arvioinnissa on käytetty. Lyyra WSP:ltä vastasi, että vaikutusten arviointi tehdään maksimivaihtoehdolla.

Purkuvaiheen vastuusta tiedusteltiin. Tolppanen Myrsky Energialta vastasi, että maanomistajasopimuksissa on purkuvakuus, joka varmistaa sen, että vakuuden avulla voidaan kattaa purkukulut.

Voimaloiden purkamisesta tiedusteltiin tarkemmin. Tolppanen Myrsky Energialta vastasi, että tämän hetkisen lainsäädännön mukaan puretaan maanpäälliset osat ja maanalaiset osat maisemoidaan.

Alueella liikkumisesta keskusteltiin. Tolppanen Myrsky Energialta vastasi, että sähköasemat aidataan, muuten hankealuetta ei aidata.

Vuokrasopimusten osalta yleisöstä kysyttiin, voiko Myrsky luovuttaa vuokrasopimuksen kolmannelle osapuolelle. Marko Myrsky Energialta vastasi, että kyllä ja mahdollisuus luovuttaa vuokrasopimus esim. heikossa taloudellisessa tilanteessa turvaa myös maanomistajaa. Vuokrasopimuksen ehtoja ei voida heikentää.

Yleisöstä tiedusteltiin miten käy purkuvakuudelle, jos firma vaihtuu. Tolppanen Myrsky Energialta totesi, että maanvuokrasopimuksen ehtoja ei saa heikentää

Yleisöstä tiedusteltiin, miten purkuvakuuden käy, jos seuraavakin yritys menee konkurssiin. Tolppanen Myrsky Energialta totesi, että maanvuokrasopimuksen ehtoja ei saa heikentää

Yleisöstä kysyttiin, että Keminmaan puolella sijaitsee metsäkämppeä, otetaanko niitä huomioon. Ojala WSP:ltä kommentoi, että metsäkämppeä ei yleensä tulkita asuin- eikä loma-asunnoiksi, koska niissä oleskellaan vähemmän kuin esim. loma-asunnoissa, mutta tulkinasta kysyttävä kunnalta. Metsäkämppeiden sijainti otetaan mielellään ylös.

Yleisöstä kysyttiin pystytäänkö tuulivoimaloiden osat kierrättämään. Tolppanen Myrsky Energialta kommentoi, että siivet tehdään komposiitista, jolle löytyy useita käyttökohteita, mutta vielä ei ole teollisessa mittakaavassa mahdollista kaikkea kierrättää. Tuulivoimaloiden osat kasvavassa määrin pystytään kierrättämään ja kierrätystä kehitetään jatkuvasti.

Yleisöstä kommentoitiin esimerkiksi kilometriperusteisesta korvauksesta. Tolppanen Myrsky Energialta kommentoi, että ei ole kuullut sellaisen käytöstä.

Kyläyhteisön edustaja kysyi, miten osaisi kertoa sähkönsiirtoreitistä kyläyhteisön jäsenille tarkemmin. Tolppanen Myrsky Energialta kommentoi, että ei kannata vielä liian tarkasti zoomailla sähkönsiirtoreittien vaihtoehtoja karttakuvista, koska selvitysten myötä ne tarkentuvat vielä.

Yleisöstä kysyttiin, miksi linnut ja luontokohteet huomioidaan mutta ei ihmisiä. Lyyra totesi, että koko vuosi on käytettävä luontoselvityksiin. YVA-ohjelma on suunnitelma vaikutusten arvioimiseksi, ja vaikutukset asukkaisiin huomioidaan YVA-selostuksessa. Asukaskysely lähetetään asukkaille loppuvuodesta (paperisena lähialueen asukkaille ja linkki sähköiseen kyselyyn löytyy aikanaan kunnan sivuilta).

Yleisöstä tiedusteltiin onko mahdollista, että todellisuudessa tuulivoimaloiden desibelit ylittävät sallitut ohjearvot vaikka mallinnuksen mukaan eivät ylittäisi. Lyyra WSP:ltä vastasi, että desibelejä peilataan ohjearvoihin ja jos ohjearvo ylittyy mallinnuksen mukaan asumuksen kohdalla, niin sillä on vaikutuksia ja tuulivoimalan sijoittelua tulee arvioida. Janne lisäsi, että alustavan melumallinnuksen mukaan ohjearvot ylittyvät usein vain 700-800 m läheisyydessä tuulivoimaloista.

Yleisöstä kysyttiin arkeologisista kohteista, jotka esitettiin kartalla. Lyyra WSP:ltä vastasi, että Mikroliitti Oy on tehnyt selvityksen ja kartta on juuri valmistunut. Uudet löydetty kohteet on merkitty kartalle ja ne huomioidaan YVA-selostusvaiheessa.

Teamsin chatissä kysyttiin kumpi vaikuttaa enemmän ELY-keskuksen lausunto vai asukaskyselyn tulokset. Lyyra kertoi, että ne eivät ole täysin verrattavissa. ELY-keskus arvioi ensin

onko suunnitelma ympäristövaikutusten arvioimiseksi riittävä ja sen jälkeen onko vaikutukset arvioitu riittävästi. Asukaskysely on osa vaikutusten arviointia.

7. Tilaisuuden päättäminen (Satu Lyyra, WSP Finland Oy)

Tilaisuus päättyi klo 20:32.

Muistion vakuudeksi,

Turku 24. marraskuuta 2022

WSP Finland Oy

Minja Viksten
Projektikoordinaattori
Ympäristöpalvelut

Jakelu

Myrsky Energia Oy – Janne Tolppanen